

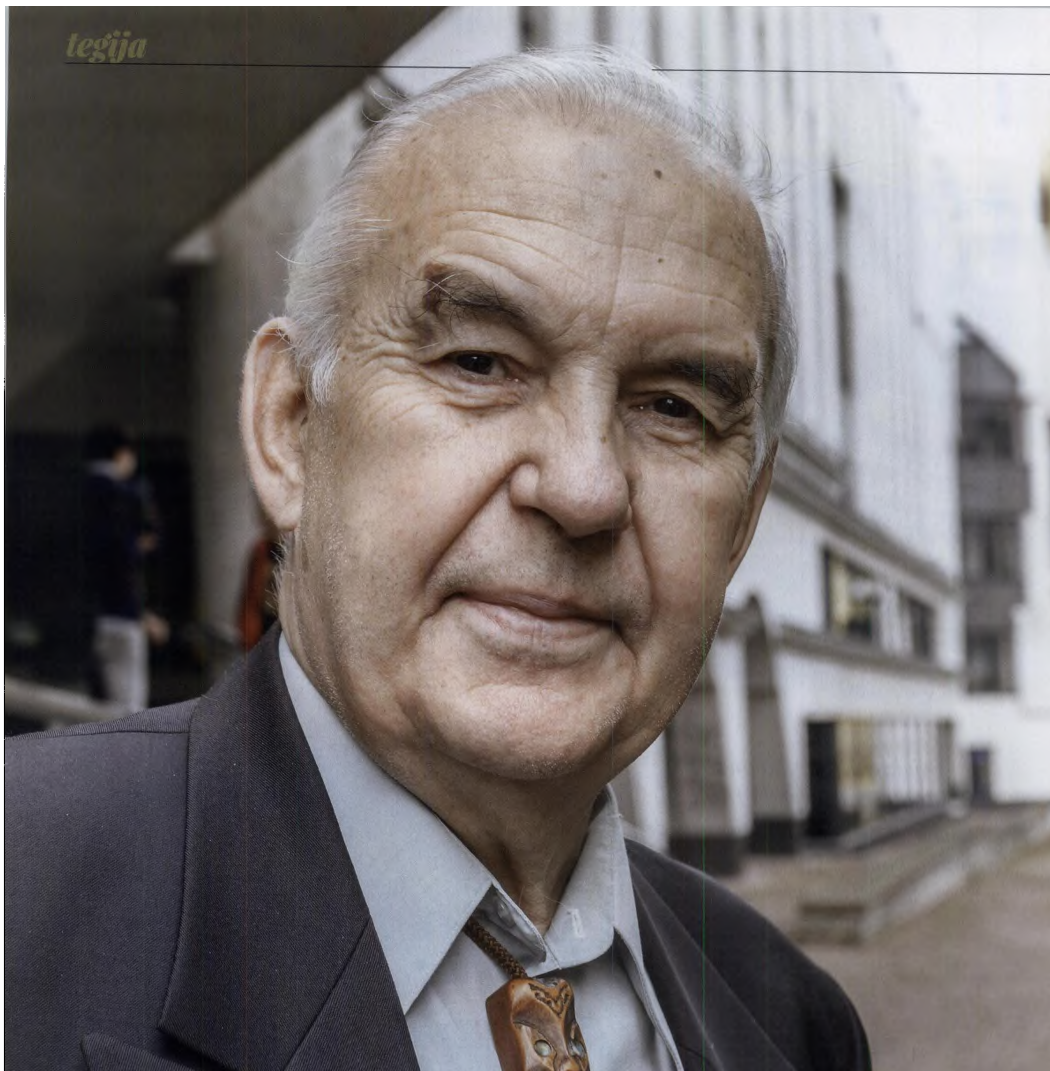
TRÜKIMEEDIA
Kroonika
Nr.: 25.09.2015
Tiraaž: 45000

Meedius

Pressiteadete edastamine

Meediamonitooring

Meediaanalüüsid

Tippspordist *tippmuusikasse!*

TEKST: Meelis Kapstas PILDID: Kristjan Lepp, erakogu

«Oma nelikümmend aastat oli mu elus periood, kui pikalt aega mõtelda polnud, tuli järjest ainult tegutseda,» tõdeb meie üks kõigi aegade parimaid ja väljaspool Eestitki tippu tõusnud bassbariton *Mati Palm*.

ütleb ju laulusalmgi: *ei seedrid, ei palmid ei kasva me maal, kuid siiski kenad männid ja kuused, kased ka...* Mati Palmil (73) on aga sünnist peale rahvusvaheliselt kõlav perenimi. «Jaa-jah,» muheleb ta. Palmid on uurinud oma sugupuud kuni 1744. aastani välja – ei muud kui ehk väheke ka rootsi verd. «Minu vanavanaisa Mats sai, kui talupoegadele perenimedele panemiseks läks, mõisahärralt nime oma palmilehte meenutava suure pika habeme järgi. Vähemasti nii räägib legend.»

Mati-Johannes sündis 13. jaanuaril 1942. Lihtlabase matemaatika järgi ei saa hullemat ühele emale juhtuda: saada aimu, et ootad last, kui on just saanud teatavaks, et Saksamaa tungis Venemaale kallale ja kohe jõuab suur sõda ka Eestisse....

«Taganijärele tean, et mu isa Johannes võeti juulis Vene armeesse. Ja et ta suri seal Siberis tööpataljonis 1942. aasta märtsis 34aastaselt. Tõenäoliselt nälga ja tüüfusesse, nagu on teda seal kohanud

„Kord Moskvast õhku tõustes oli lennukil unustatud tagauks lahti – see pole nali!“

mehed hiljem öelnud.»

«Sõjajärgne vaene aeg, üks omal oli siis topeltkoormus,» tõdeb Mati. Põrgut küll – oma isa pole ta näinud, seevastu aga mäletab kolhoosi koosolekut!

«Imestan ise ka, et mäletan paremini kui praegu eilselt päeva kolhoosi asutamise koosolekut – olin seal emaga kaasas. Üheksa-aastasena hakkasin ema kõrval normipäevi tegema. Algul sai hobusega niidetud, suuremana ka küntud kolhoosipõllud – 35 kopikat päev, pluss aasta peale tasuta natuke vilja ja kartuleid.»

Hobisid lastel siis valida polnud. «Õnneks päästis mu vaimunatukese see, et üheksa-aastaselt tahtsin saada spordimeheks. Hakkasin tõukama kuuli, kõrvalalana heitma ketast. Kuulitõukes tuln

hiljem, 1962, noorte meistriks, pääsesin Eesti koondisesse...»

Tudengina teenis Mati endale kooliraha varahommikuti mööblivabrikus laudu tassides. «Mäletan: õhtul harjutasin tunde klaverit, aga otse töölt kella kümneks hommikul tundi jõudes polnud eilset harjutamisest tolku, sest sõrmed olid rassisemisest ja külmast kanged.» Sekka ka kirstutsehhis töötades, lubas ta endale lõunapausil uinakut kirstulõhna sees...

«Aga mis kummaline – kui Eesti Vabariigi tulles mu kodukandis Saue soovis likvideeriti, olin mina külarahvale varade tagastamise komisjonis...»

...aastal 2015

Naljalt eesti mees arstide ei lähe, aga 73aastane laulja on võtnud ette põhjaliku tervisekontrolli, «mõõganeelamine» on tehtud.

«Närveeris rohkem, kui asi väärt oli. Seda kõikse hullemat pole, sain mao liig-happesuse vastu rohud. Ja doktor oli hästi tore mees – absoluutse kuulmisega, isegi Margarita Voitest klaveril saatnud! Teades mind kui lauljat, vaatas mul häälepaelad ka üle. Kiitis, et päris head veel. Järgmise narrusena lähen ma «maski alla» uuringule, sest uneajal ei omastavat ma enam küllaldaselt hapnikku – üks häda teise otsa, aga siiani ikka püsin. Praegu mõtlen kogu aeg, et 25. septembriks pean sisse andma taotluse oma juubelikontserdiks Estonia kontserdisaali. 75aastaselt sai soolokavaga hakkama kunagi vaid Tiit Kuusik – kui rääkida ikka tõsisest pärislauljatest, mitte neist, kes veel kõrges eas tilu-lilu laulavad.» täpsustab Mati. «Mul on kombeks teha ikka hea, isegi liiga raske kava.»

Palm ei luba endale allahindlust, ja tahab oma juubelikavaga mahtuda Eesti Interpreetide Liidu korraldatavasse Eliitkontsertide sarja. Saartjaks pianist Peep Lassmann, kes on teda sekundeerinud kõigil tema elu tõsisematel kontsertidel. «Ka siis, kui ma laulsin Moskvast aastal 1983 NSV Liidu riikliku preemia peale...»

Lauljakarjääri kõige-kõige hetked

«Muidugi muutis mu elu just see riikliku

1954 Spordipoiss kitarril harjutamas.

1968 Konservatooriumi lõpukursuse tudeng koos õpetaja Jenny Siimoni ja klaverisaatja Tarsina Alangoga.

preemia saamine. Selle tulemuse järgi hakati mind kutsuma üleliiduliste konkurside žüriidesse, mis laienesid hiljem rahvusvahelisteks. Kokku olen osalenud vähemasti 35 rahvusvahelise konkursi žürii töös – ka see on näitaja.»

Kui kuulsust kontserdisaalide ja ooperilavadega mööta, siis hindab Mati oma läbi kolme hooaja lauldud kahte rolli Argentinas, maailma ühe suurima ooperiteatri, 3600 isekohaga Colóni saalis Buenos Aireses. «Nagu ka seda, kui publik aplodeerib minult soolokontsertidel neli-viis lisapala välja. Tõsise klassika kontsertidel seda naljalt ju ei juhtu, ja ma pole ju mingi poptenor!»

Eriiline, igavesti meelde jääv oli aplaus Estonia teatri gastrollidel Moskva Suures Teatris mängitud «Attila» etendustele, kus Mati laulda oli nimiosa.

«Neid ilusaid hetki on palju, nagu mäetippe ühe kõrgmäestiku ahelikus.»

Pool sajandit lavavormis!

Konservatooriumist kutsuti andekas poiss otse Estonia teatrisse tööle. Esimesteks rollideks said veel tudengina lauldud leitnandi kõrvalosa operetis «Mam'zelle Nitouche» (1966) ja diplomiroolina lauldud Sparafucile Verdi operis «Rigoletto».

Pressiteadete edastamine

Meediamonitooring

Mediaanalüüsid

OI AEGU!

Koduseinu katavad diplomid seitsmest, oi kui erinevast Eesti elu aastakümnest.

JÄTKUVALT HINNAS LAULJA

«Vanal kiire ajal olin laval oma 150 korda aastas, praegu tuleb aastas ehk paarkümmend korda.» Oma loomingubiograafiat sirvides imestab mees ise, kui pööraselt palju ooperirolle, suurvormide esitusi ja soolokontserte kammerlauljana on ta andnud.

Elu esimese soolokontserdi kammerlauljana andis Saue külast pärit poiss tudengina pool sajandit tagasi. Aastal 1964 Tartu ülikooli aulas. «Näe, 51 aastat sraaži juba – jube värk mõelda, aga kontsertlauljana tegutsen praegugi edasi.» Estonia teatris ooperisolistina püstitas mees endale kindla eesmärgi: «Sain täita oma unistuse – laulda koosseisulise solistina välja nelikümmend aastat. Pärast tegin veel mõne väiksema, aga nõudliku rolli. Siis tulin Estoniast tulema, õnneks ilma pidulikult välja kuulutatud lahkumis-etendusega. Teadmisega, et see on viimane kord, olnuks püühiiselt raske lavale minna.»

Muusikas nagu spordis

Sellal kui Matī Palmil seisis aastal 1960 keskkooli lõpetades ees elukutse valik, teendas vaid ehk meie tippsportlastele lootus pääseda raudse eesriide tagant välja suurvõidustele maailma nägema.

«Ei-ei, tollal ei osanud isegi unistada välismaast. Olnud kuulitõukajana neli aastat Eesti koondises, terendunuks mulle paremal juhul ehk Soome sõit – liiduvabariigid Läti, Valgevene, Ukraina reisin spordiga muidugi läbi, kaugemale polnud mõtet mõeldagi. Aga minu muusikaõpetaja, tuntud koorijuhut Ants Söör suunas mind õige teotsa peale. Viis mind Konservatooriumisse, laulsin seal ette ja mind võeti, algul ettevalmistus- ja edasi juba Jenny Siimoni lauluklassi.»

Spordimeestel oli siht selge: võita pääs NSV Liidu koondisesse, edasi Euroopa ja

maailmameistrivõistlused, olümpiamängud. Matī meenutustest saab kinnitust, et muusikas oli nagu spordiski. Klassikalaulja karjäär liikus Nõukogude Liiduski selgelt määratletud redelit mööda – ühelt konkursivõidult edasi järgmisele, veel kraad kangemale. Teenelise kunstniku tiitlist rahvakunstniku tiitlini, riikliku preemia-

Emeriitprofessor

Matī Paimi õpilastest teevad praegu meie ooperiilma näiteks metsosopranid Juuli Lill ja Monika-Evelin Liiv, bassid Märt Jakobson ja spetsiaalselt just Matī Palmi käe alla õppima sõitnud ukrainlane Pavlo Balakin. Üks tema õpilastest tenor Juhan Traalla on sellest sügisest ka juba õpetaja Muusikaakadeemias. Maestro ise jätkab praegu veerandkoormuse ehk kahe-kolme õpilasega.

ni. Mõõtkava ja hierarhia on klassikalaulmises vist kogu maailmas täpsemalt määratletum ja siht sportlikumalt selgem kui mis tahes muudel kunstialadel... Ja ooperiteatris tenorire ja baritonide mõõtkava rollide nimistu avaram, bassilaulja saab tippmargi kirja, kui ta on laulnud kaht ülimärgilist rolli – kuningas Filippi «Don Carloses» ja «Boriss Godunovi» nimiosa. Palm sai need kaks oma CV-sse varakult – mis edasi, kuhu veel pingutada?!

«Siis pürid raske rolli veel ja veel parema esitamise poole,» kostab ta. «Ära laulab need rollid ju vaat et iga ooperiteatrisse võetud bass, küsimus on – mis tasemel?! Olnud neli aastat Eesti koondise tasemel sportlasena ning hiljem ka lauljana, võin võrrelda ja öelda: ei ole kumbki ala

„Mida ja kui palju laulja endale pidudel või ka seksuaalelus lubada võib, sai meil selgeks õpitud juba tudengina.“

kergem, mõlemal tuleb end tippu jõudmiseks absoluutselt pühendada. Konkursivõitudeks peab laulja kohutavalt harjutama: sihikindlalt, päevakava järgi treenima, ajastama vormi täpselt võistluspäevaks. Lauljana täpselt nagu spordiskil! Kui ma alustasin lauljana 1960. aastal tõsisemat pürgimist, siis esimene suurtunnustus tuli 1972 üleliidulise noorlauljate kolmanda järgu diplomiga. Sellega olin ma lauljana Nõukogude Liidu koondise tasemel lauljaks arvestatud.»

Sellele järgnesid peatselt ka Ecstilt teenelise ja hiljem rahvakunstniku tiitel...

Maailmale ring peal

Teatri- ja kontsertreisidega on Mati käinud (laulnud) ühtekokku enam kui neljakümnel maal.

«Mul on kodus maailmakaart, kuhu olen käidud paikadele risti peale tõmmatud ja üsna tihedalt riste täis on see kaart. Olen käinud äärepunktidest ni põhjas kui lõunas, idas ja läänes – Vancouveris Kanadas, Hokkaido saare idatipp ja Magadan, Brisbane Austraalias Buenos Aires – rääkimata maailmakaard keskpaigast.»

Kõige eksootilisemate paikadena ni metab ta Mongooliat, Kuubat, Jaapanit «Aga klassikalist ooperit tehakse kõikjal ühtemoodi, pühendumisega,» lisab Mati

Küsimuse peale eriti teravate elamust ja ohtlike olukordade kohta võtab Palm

väikse järelemõtlemispausi, enne kui ütleb: «Venemaa lennukid polnud suuremad asjad. Kord Moskvast õhku tõustes oli lennukil unustatud tagauks lahti – see pole nali! Nagu ikka, istusid tagapingil kaks KGB meest, verekoer kaasas. Kui see loom kukkus hirmsasti haukuma, jooksis piloot kabiinist välja ja sai kuidagi selle ukse kinni. Teinekord Minskist Gomelisse festivalile lennates tundsin, kuidas lennukikülj läks kole tuliseks. Kui pärast oma murest kohalikele rääkisin, lohutasi nad mind: «See polnud sul veel midagi, kaks lennukit kukkusid meil hiljuti alla!»

Hea lohus küll...

Parima paigana, kuhu iga kell uuesti tagasi pöördus, nimetab Mati mõistagi Milanot: «Nagu palveränduritele Meka on minu kui laulja jaoks ikka La Scala! Mitte ainult sellepärast, et seal näeb igal õhtul garanteeritult kõrgtasemel ooperietendusi. Mulle meeldib La Scala kollegiaalne vaimus elada ooperimaailma nimel.»

Enne Itaaliat paar aastat Moskvast õppides

koges ta, kuidas sealse Suure Teatri ooperi diivad kõik oma positsiooni hoidmise pärast valvel ja stressis on. «Ja Itaalia kõrval on ka Soome ja Leedu kenad armsad maad, kus töötades olen tundnud kolleegide poolt head õlatunnet.»

Laulnud viiel aastal Savonlinna ooperifestivalil nimiosa «Lendavas hollandlases», kutsuti ta sobiva bassita jäänud Vilniuse ooperiteatrisse püstollauljana «hollandlast» tegema. «Päris veider oli laulda eesti bassina Leedu teatris sakslase kirjutatud ooperit soome keeles.» Ajaks, kui Vilniuse teater kutsuti «Lendava hollandlasega» Saksamaale gastrollile, oli Matil partii selge ka saksa keeles.

Unistuste sihtkohana, kus veel käimata, nimetab ta Põhja-Jäämere äärt Siberis: «Kesk-Aasia ja Kaug-Ida sai mul omal ajal kõik läbi käidud. Aga vaat Tiksi ja kõik need Jäämere-äärsed kohad seal Siberis rõmbavad...» Ka sellepärast, et isa jäi sinna Põhja-Arhangelski oblastisse? «Nojah,» ohkab Palm, «oleksin käinud ka seal, kui olnuks võimalik. Enamasti sõitsin ju sinna, kuhu kontsertmatkad mind suunasid.»

Jätkuva hea lavavormi saladus

«Hea laulukooli alus ennekõike,» ütleb Palm ega hakka siinkohal pikalt seletama, mida laulja peab hääletehniliselt vältima. Ütleb, et tal vedas, kui tema õpetaja ja

Pressiteadete edastamine

Meediamonitooring

Meediaanalüüsid

VÄÄRT VANAISA kodus lastelaste piltidega palistatud peegli ees.

JAANUAR 1992 Mati Palmi 50 koos abikaasa Evaga.

<1936 Ema Asta ja isa Johannes Eduard Palm.

>31. DETSEMBER 1969 Eva ja Mati Palm. Kui juba, siis juba! Mati ei leppinud abielu registreerimisega tollal ainuvõimalikuna kusagil perbüroos, vaid reserveeris vanaaastaõhtuks 1969 Kadrioru lossi ja organiseeris paaripanija sinna kohale.

koorijuht Ants Sööt aitas ta õigele teotsale, soovitades teda konservatooriumisse ettevalmistusklassi. «Ja sealt see läks. Konservatooriumis voolis mind väga hea õpetajana Jenny Siimon.»

Oma 60nda puhul antud intervjuus sõnastas Palm: «Puhkus, ei kärakale ja tubakale – see on laulja eluviis!» Suitsumees pole ta kunagi olnud, aga täiskarsklane ka mitte.

«Mida ja kui palju laulja endale pidudel või ka seksuaalelus lubada võib, mida mitte, sai meil selgeks õpitud juba tudengina konservatooriumis doktor Loige loengutel hääle tervishoiust. Kihisev ja magus alkohol on keelatud, pigem puhast viina või konjakit, enne tõsist laulmist mitu päeva ei tilkagi.»

Kaks aastat La Scalas õppides oli Mati üks suurimaid avastusi, et tõelised ooperitähed on väga sõbralikud ja inimlikud. Suurtenor Pavarotti olla öelnud ooperilaulja seksuaalelu kohta: «Kaks päeva enne etendust ei tohi, kaks päeva pärast ei jaks, ja siis on uus etendus.»

On see kunstiline liialdus või ongi ooperilaulja elu nii spartalikul karm? «Ligilähedaselt,» muheleb Palm. «Neidki asju peab tippilaulja täpselt teadma, et mitte organismi liialt koormata.

„Meil oli tavaline külakiik – söitsin üle võlli 21 ringi järjest.“

Samas, kuulus Šalja-pin ei pidanud suurt režiimi, tema vene hing nõudis laia elu.»

Ühe legendi järgi on Mati Palmi arvel vägev rekord ka üle võlli kiikumises.

«Oh, see oli oma viiskümmend aastat

tagasi. Meil oli tavaline külakiik – söitsin üle võlli 21 ringi järjest, lahtiste jalgadega. Oli võimalus jalad hobuserihmadega kiige külge kinni siduda, aga mina seda teinud, sest mul olid käed piisavalt tugevad. Öhtusel ajal – oli ikka tore küll – suure kiiruse pealt muud ei näinudki, kui et taevas ja maa vihisesid mööda. Kordamööda: hele, tume, hele, tume...»

Kuldpulmade künnisel

Muusikaõpetajaks õppinud abikaasa Evaga kohtus Mati (taas tänu Ants Söödile!) Tartus üliõpilaslaulupeol.

«Lähemalt tutvusime 1966. aasta kevadel. Eva klassiõde ja minu klassivend abiellusid ja sattusime pulmalauas naabriteks.» Kui Mati Evaga ise pulmad tegi, siis pretseeditult – vana-aastaõhtul 1969 ja Kadrioru lossis!

«Olin sõpradele-tuttavatele perbüroodes paaripanekul laulmas käinud küll, teadsin kõiki neid proosalisi tagaruume – ei meeldinud. Lossi juhataja oli mul tuttav, ja ka perbüroo juhataja, kelle kutsusin Kadrioru meid paari panema. Enne meid polnud seal veel kedagi registreeritud.»

Hõbepulma tähistasid Mati ja Eva kahekesi Gloria restoranis.

«Võtsime seal ooperi keeles separateer ja istusime kahekesi. Restorani omanik Dimitri Demjanov kinkis meile jääveini – Eestis oli see siis veel täiesti erakordne asi.»

Eks parimates peredeski juhtu karisid ja kriise. Mati ei võta endale voli õpetada teisi, kuidas neist üle saada ja abielu hoida. «Abielu on selleks antud, et koos elada,» ütleb ta.

«Üks raskemaid perioode oli, kui ma La Scalasse õppima läksin. Seda enam, et enne seda olin ühe hooaja Moskvas õppimas. Noored inimesed, lapsed väiksed – ja siis uuesti, veel kaheks aastaks lahku. Seda proovikivi ei soovita küll kellelegi.»

Nõukaajal oli kulukas ja raske isegi telefoniühendust hoida. «Naine helistas mulle üle kahe nädala esmaspäeval. Kui mina üritasin läbi Moskva koju kaugekõnet tellida, ütles keskjaama neiu tihti: «Ei saa, liin on rikkis.» Teadagi, miks see liin «rikkis» oli!»

Parimad palad muusikapäeval

1. oktoobril peetava rahvusvahelise muusikapäeva raames astub soolokavaga Lasnamäel Lindakivi keskuses rahva ette ka meie üks staažikamaid ja ka rahvusvaheliselt tuntumaid klasiikalaulujaid Mati Palm (73). Kõlab vakklik maestro avara repertuaari paremikust. Eesti kammerlaulude kuldpalade, nagu «Metsatee», kõrvale ka palu vene ja itaalia ooperite varamust. Oli ju Mati Palm meie ooperilauljatest üks esimesi, kes tollase planeedikuuendiku konkursside võitudega laulis end laia maailma – aastail 1972/73 pääses ta end täiendama Moskva konservatooriumisse ning 1974–1976 ooperilauljate absoluutsesse mekasse Milano La Scala juurde.

Kirjad tulid kohale kahe nädalaga. «Naine helistas: kõik on korras. Juhtus, et samal päeval aga sain kätte tema kirja: lapsed haiged. Oli ikka idiootne värk!» Mitu sinna teistest liiduvabariikidest õppima tulnud poissi ei pidanud säärasele pingele vastu. «Vein on Itaalias odav, ja see sai neile õppimisest olulisemaks, ja üks Itaaliasse laulu õppima tulnud vene tüdruk olla kõhuga koju läinud.»

Ettevõtlik Mati aga korraldas taas midagi pretseedendit – oma abikaasa endale lihavõttevaheajaks Itaaliasse külla.

«Evi tuli ja mul oli programm ette valmistatud. Ühel ilusal päeval võtsin ta Roomas vastu ja veetsime Itaalias paar nädalat. Sõitsime minu ettevalmistatud marsruuti pidi seitsmeteistkümmet päeva jooksul läbi neliteist linnat!»

Nüüd elan Mustamäel...!

Vastabiellunud noorele estoonlasele eraldati ka korter, eelisjärjekorras ja uuslamurajooni. «Muidu ei antud midagi,» ütles Palm. «Selleks ajaks oli mul hulga konkursivõite. Sofiaast ülemaailmselt noorsoofestivalilt toodud kuldmedalist olid kõik lehed juttu rääs. Ja Arnold Green (tollane ministrite nõukogu esimehe asetäitja – M.K.) seisib ka hea, et ma eelisjärjekorras selle sain. Kahetoalise, teise korra peal. Nagu laulusalmgi kiitis: *Nüüd elan Mustamäel, korter on aus ja hea. ...* Eri Klas viskas nalja, et see laul oluks tol ajal õigem hümniks kui see, mis meil tolal oli. Korter oligi aus ja hea, ainult lutikaid pidi tapma.» Kümmeaasta aasta pärast, kandes juba Eesti NSV rahvakunstniku tiitlit, sai Mati Palm oma perele el-

HIIVUL OMA KODU ÕUEL
Sellesama kuuliga treenis Mati end välja Eesti noorte meistriks 1962.

mise eriprojekti järgi ja lutikavabade naabritega kortermajas Hiivul roheluses.

Sirvides endast kirjutatud raamatut (Allan Vurma «Mati Palm. Slancio della voce», Eesti Teatriliit, 2012) imestab Mati isegi, et ta on nii palju jõudnud: ooperiloolle, suurvormide ettekandeid ja soolokontserte kammerlauljana...

«Aastast 1967 kuni 2009 oli periood, mil järjest tuli tegutseda, ega pikalt see-

oma absoluutselt pühendumist. Ilmselt innustas Mati Palm oma tütarit ja poega teistsugust eriala valima. Tütar Ebe-Mall lõpetas Tallinna Ülikooli ja töötab SOS-lastekülade rahvusvahelises organisatsioonis. «Tema töökeel on inglise keel,» teab isa. Poeg Ülar-Johannes õppis Sisekaitseakadeemias uurijaks, töötas end edukaks muusikaarimeheks ja Jaak Joala paremaks käeks Eesti Esitajate Liidus.

Uhke vanaisa otsib rahakoti vahelt välja lastelaste pildid: tütrepoeg Tommi, pojatütar Johanna Helene ja poja poeg Artur Johannes. «September ja kooli algus tähendab, et minu ülesanne on neile koolidesse vastu minna ja kodusesse sõidutada. Eriti õnnelik olen selle üle, et kõik kolm käivad ka trennis – jalg- ja võrkpallis, kergejõustikus.»

Emeriitprofessorina jätkab Mati Palm Muusikaakadeemias ka õpetamistööd. «Veerand kohaga, see tähendab kahte ja poolt õpilast.» Ta lisab: «Hea meel on, et mind on järjepanu kutsunud rahvusvaheliste konkursside žüriidesse: Minskisse, Moskvasse... Mõni aeg tagasi käisin Suure Teatri laval laulmas ühel galakontserdil kõrvuti vene vägevare bassidega. Tähendab, olen. See annab hea tuleviku kindluse tunde.» ☒

„Korter oligi aus ja hea, ainult lutikaid pidi tapma...“

juures mõelda ei jäänudki. Eks see, jah, käis osalt paraku ka laste kasvatamise arvelt,» tõdeb ta.

«Selle aluseks, et minul on elus nii hästi läinud, nagu siiani on, oli eelkõige kodune kasvatus, mis ei olnud karm, aga suunav. Ema poolt,» täpsustab ta. «Kasuisa jääb lapsele ja kogu hilisemaks täismeheluks ikkagi vaid kasuisaks.»

Tipplaulja amet nõuab nagu sportlase